

Divertikelsygdom (tarmudposninger)

Divertikelsygdom skyldes udposninger af tyktarmslimhinden gennem svagheder i tyktarmvæggens muskellag. Antallet varierer fra ganske få divertikler til op til flere hundreder af dem. Man ser dem ofte på venstre del af tyktarmen.

I langt de fleste tilfælde ses divertiklerne tilfældigt i forbindelse med tarmundersøgelse for andre årsager og tilstanden betegnes da divertikulose. Men hos ca 20% får man gener fra disse i form af divertikelsygdom.

Over 30 % af alle 60-årige og over 50 % af alle 70-årige har divertikler. Divertiklerne ses sjældent hos folk under 40 år.

Hvorfor får man divertikler?

Det er sammenspil af flere faktorer, som danner grundlag for divertikelsygdom. Mekanismen er høj tryk i tarmen, hovedsageligt på grund af en form for forstoppelse kombineret med svage punkter i tarmvæggen, som er forårsaget af alderen og familiær disposition.

Hvad er symptomerne på divertikelsygdom?

Det fleste ”patienter” har ingen symptomer. Symptomerne ved divertikelsygdom er ændret afføringsmønster, luftgener og smerter lokaliseret til venstre side af maven, og som lindres af tarmtømming. Betændelse af divertiklerne kaldes for divertikulit.

Divertikulit er et sygdomsbillede med feber, vedvarende mavesmerter på venstre side, luftgener og kvalme. I enkelte tilfælde kan der opstå hul i tarmvæggen (perforation). Tilstanden er så fald meget alvorlig og kræver akut indlæggelse.

Blødning kan også forekomme i forbindelse med divertikler. Som regel i form af blodtilblandet afføring.

Alle ovenstående symptomer er IKKE specifikke for divertikelsygdom og kan være tegn på andre mere alvorlige sygdomme. Derfor skal man ALTID kontakte lægen ved nylige opståede tarmsymptomer.

Hvordan stilles diagnosen?

Ved divertikulose (ingen symptomer) ses divertiklerne som regel tilfældigt ved CT skanning eller kikkertundersøgelse af tarmen (koloskopi) for andre årsager. Hvis der er mistanke om indlæggelseskrævende betændelse, bliver der som regel foretaget CT skanning. Reglen er at man prøve at undgå kikkertundersøgelse i den akutte fase på grund af risikoen for komplikationer.

Hvordan behandles tilstanden?

Hensigten med behandlingen ved divertikelsygdom er at mindske eventuelle gener. Rigeligt væskeindtag, motion, regelmæssige måltider og fiberrig kost anbefales til alle, men effekten synes bedst til at forebygge gener. Normalt er det ikke nødvendigt med nogen medicinsk behandling, og nogen ideelle medikamenter findes ikke. Blødgørende afføringsmidler kan dog hjælpe mod forstoppelse i en periode. Det samme gælder håndkøbssmertestillende som kan bruges til at lindre eventuelle smerter.

Ved simpel divertikulit med feber skal man behandles med antibiotika i 7-10 dage, kombineret med hvile. Antibiotika dræber de bakterier, som forårsager infektionen. De allerfleste kan behandles hjemme med gode resultater.

Alvorlige tilfælde af akut divertikulit kan kræve indlæggelse på sygehus. Der vil du blive behandlet med antibiotika, væske og smertestillende.

Ved mere alvorlige tilfælde kan andre former for behandling såsom ultralydsvejledt drænage eller kirurgi komme på tale. Dette sker imidlertid ikke så ofte.